

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Ενδεικτικές απαντήσεις & διδακτικές οδηγίες
για τα φύλλα εργασίας «Η Ιρλανδία από χώρα μετανάστευσης σε
σύγχρονη ευρωπαϊκή οικονομία»

Χρήση: Οι απαντήσεις είναι ενδεικτικές. Στις ανοικτές ερωτήσεις αξιολογείται κυρίως η τεκμηρίωση, η σύνδεση αιτίου–αποτελέσματος και η ορθή χρήση οικονομικών και κοινωνικών εννοιών.

Φύλλο Εργασίας 1 – Από τη χώρα αποδημίας στη χώρα υποδοχής

1. Καθαρή μετανάστευση

$125.300 - 65.600 = +59.700$. Θετικό αποτέλεσμα σημαίνει ότι περισσότεροι άνθρωποι εισήλθαν στη χώρα από όσους αποχώρησαν κατά την περίοδο αναφοράς.

2. Οικονομική συγκυρία και ροές

Σε περιόδους κρίσης ή χαμηλής ζήτησης εργασίας αυξάνονται οι λόγοι ώθησης για έξοδο. Σε περιόδους ανάπτυξης, αυξημένης απασχόλησης και ζήτησης δεξιοτήτων, η χώρα γίνεται πιο ελκυστική για εργαζομένους και μπορεί να εμφανίζει θετική καθαρή μετανάστευση. Η σχέση δεν είναι μηχανική και επηρεάζεται και από πολιτικούς, κοινωνικούς και δημογραφικούς παράγοντες.

3. Push / Pull factors

Push: ανεργία, χαμηλοί μισθοί, έλλειψη επαγγελματικών προοπτικών, υψηλό κόστος ζωής, ανασφάλεια. Pull: καλύτερες θέσεις εργασίας, υψηλότερες αποδοχές, ζήτηση δεξιοτήτων, σπουδές, οικογενειακά δίκτυα, ασφάλεια και δικαιώματα κινητικότητας στην ΕΕ.

4. Όρια της καθαρής μετανάστευσης

Δεν δείχνει μόνη της την ποιότητα των θέσεων εργασίας, το κόστος στέγασης, τις ανισότητες, την ηλικιακή/εκπαιδευτική σύνθεση των μεταναστών ή την κατάσταση των δημόσιων υπηρεσιών. Χρειάζεται συνδυασμός πολλών δεικτών.

Διδακτική επισήμανση: Ζητήστε από τους μαθητές να ξεχωρίζουν συσχέτιση από αιτιότητα. Η ανάπτυξη μπορεί να προσελκύει μετανάστες, αλλά η μετανάστευση μπορεί επίσης να συμβάλλει στην παραγωγή και στην ανάπτυξη.

Φύλλο Εργασίας 2 – Μεταναστεύω ή μένω;

1. Τελική απόφαση

Δεν υπάρχει μία σωστή απάντηση. Αναμένεται ισορροπημένη στάθμιση μισθού, κόστους ζωής, στέγασης, εργασιακών προοπτικών, οικογενειακών δεσμών, εκπαίδευσης και ποιότητας ζωής. Η τεκμηρίωση έχει μεγαλύτερη σημασία από το αν η ομάδα επιλέξει «μένω» ή «φεύγω».

2. Κόστος ευκαιρίας

Παράδειγμα: η επιλογή υψηλότερου μισθού στο εξωτερικό μπορεί να συνεπάγεται απώλεια εγγύτητας με την οικογένεια ή υψηλότερο κόστος στέγασης. Η παραμονή μπορεί να σημαίνει απώλεια καλύτερων επαγγελματικών προοπτικών.

3. Πρόσθετες πληροφορίες

Καθαρός μισθός μετά φόρων, ενοίκια, μεταφορές, ασφάλιση, πρόσβαση σε σχολεία, διάρκεια σύμβασης, πιθανότητες εξέλιξης, αναγνώριση προσόντων, κοινωνικές παροχές.

Πρόταση εφαρμογής: Δώστε 10–12 λεπτά στις ομάδες και ζητήστε μία παρουσίαση 60–90 δευτερολέπτων ανά ομάδα. Μπορεί να γίνει ψηφοφορία για την καλύτερα τεκμηριωμένη απόφαση.

Φύλλο Εργασίας 3 – Ιρλανδία–Ελλάδα: Brain Drain ή Brain Gain;

1. Ορισμοί

Brain drain: έξοδος μορφωμένου/εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού. Brain gain: προσέλκυση εξειδικευμένων εργαζομένων από άλλες χώρες. Brain regain: επιστροφή ανθρώπων που είχαν μεταναστεύσει, φέρνοντας γνώσεις, εμπειρία, κεφάλαιο και επαγγελματικά δίκτυα.

2. Συνέπειες brain drain

Μείωση προσφοράς εξειδικευμένης εργασίας, απώλεια επένδυσης σε εκπαίδευση, μικρότερη φορολογική βάση, δυσκολίες στελέχωσης επιχειρήσεων/υπηρεσιών, χαμηλότερο δυναμικό καινοτομίας και επιχειρηματικότητας.

3. Πιθανά οφέλη για χώρα προέλευσης

Εμβάσματα, διεθνή επαγγελματικά δίκτυα, μεταφορά τεχνογνωσίας, επενδύσεις από τη διασπορά, πιθανή επιστροφή με αυξημένο ανθρώπινο κεφάλαιο.

4. Μέτρα πολιτικής – ενδεικτικά

Αύξηση ποιοτικών θέσεων εργασίας και μισθολογικών προοπτικών, φορολογικά κίνητρα επιστροφής με προσοχή στη δικαιοσύνη, στήριξη έρευνας/καινοτομίας, σύνδεση πανεπιστημίων–επιχειρήσεων, προγράμματα επαναπατρισμού, βελτίωση υπηρεσιών/στέγασης/παιδικής φροντίδας, αξιοκρατία και σταθερό θεσμικό περιβάλλον.

Κριτήριο αξιολόγησης: Μία πρόταση πολιτικής θεωρείται ισχυρή όταν ο μαθητής εξηγεί όχι μόνο «τι» προτείνει, αλλά και «πώς» το μέτρο επηρεάζει κίνητρα, προσφορά εργασίας, παραγωγικότητα ή ποιότητα ζωής.

Φύλλο Εργασίας 4 – Debate

Πιθανά επιχειρήματα ΥΠΕΡ

- Καλύπτει ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων.
- Αυξάνει παραγωγή, κατανάλωση και φορολογικά έσοδα.
- Εμπλουτίζει ανθρώπινο κεφάλαιο, επιχειρηματικότητα και καινοτομία.
- Μπορεί να στηρίξει δημογραφικά μια γηράσκουσα κοινωνία.
- Η ελεύθερη κυκλοφορία διευρύνει ευκαιρίες για πολίτες της ΕΕ.

Πιθανά επιχειρήματα ΚΑΤΑ / προκλήσεις

- Ταχεία αύξηση πληθυσμού μπορεί να πιέσει στέγαση, μεταφορές, σχολεία και υγεία.
- Η ένταξη χρειάζεται πολιτικές γλώσσας, εκπαίδευσης, ίσης μεταχείρισης και καταπολέμησης διακρίσεων.
- Οφέλη και κόστη μπορεί να κατανέμονται άνισα μεταξύ περιοχών ή κοινωνικών ομάδων.
- Οι χώρες προέλευσης μπορεί να χάνουν εξειδικευμένο ανθρώπινο κεφάλαιο.

Κλείσιμο debate: Η πιο ώριμη σύνθεση δεν είναι «η μετανάστευση είναι καλή/κακή», αλλά ότι τα αποτελέσματά της εξαρτώνται από τη σύνθεση των ροών, την αγορά εργασίας και την ποιότητα των δημόσιων πολιτικών.

Προτεινόμενη αξιολόγηση

Κριτήριο	Άριστα	Ικανοποιητικά	Χρειάζεται βελτίωση
Οικονομικές έννοιες	Ορθή και ακριβής χρήση	Μικρές ασάφειες	Σύγχυση βασικών εννοιών
Τεκμηρίωση	Στοιχεία + αιτιολόγηση	Κάποια στοιχεία	Γενικές απόψεις χωρίς στοιχεία
Κριτική σκέψη	Βλέπει οφέλη και κόστη	Μερική ισορροπία	Μονομερής προσέγγιση
Συνεργασία / παρουσίαση	Σαφής, ισότιμη συμμετοχή	Καλή συμμετοχή	Περιορισμένη συνεργασία

Πηγές: Learning Agreement 37671-MOB-0001 • CSO Ireland • Census 2022 • Population and Migration Estimates April 2025 • EPIC educational resources • ELSTAT.